

PLAN FÖR VERKSAMHET OCH EKONOMI 2026 SAMT PLAN FÖR EKONOMI 2027–2028

**KOMMUNALFÖRBUNDET
SKANDIONKLINIKEN**

Organisationsnummer 222000-2097

Innehåll

Inledning.....	3
Kommunalförbundet Skandionkliniken	3
Förbundsordningen	4
Förbundets kliniska verksamhet	4
Förbundets vetenskapliga verksamhet	5
Hotellet	5
Strategiska förutsättningar 2026	6
Förbundets uppdrag	6
Förbundets vision	6
Övergripande (strategiska) mål	6
SWOT.....	6
Kritiska framgångsfaktorer.....	7
Mål 2026.....	7
Mål för en god ekonomisk hushållning	7
Verksamhetsmål 2026.....	7
Budget 2026	7
Bakgrund	7
Förutsättningar	7

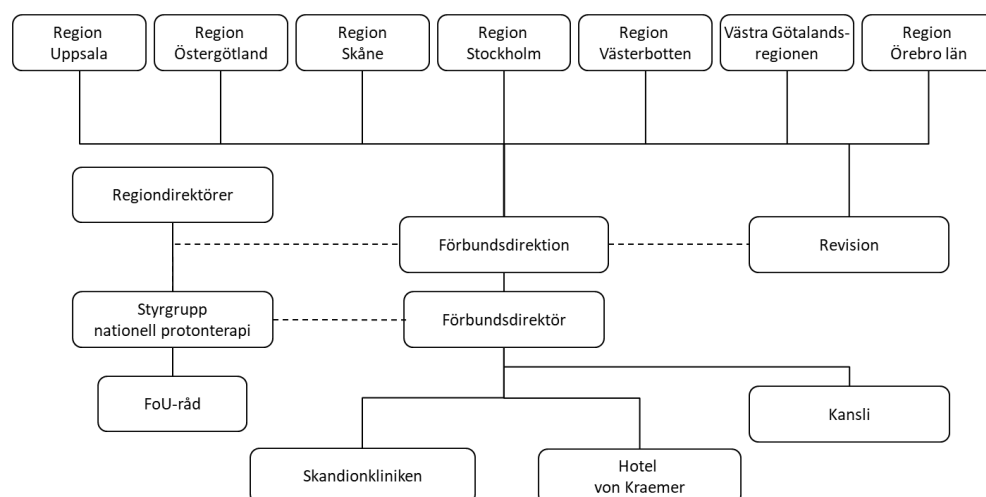
Inledning

Kommunalförbundet Skandionkliniken

Kommunalförbundet Skandionkliniken (Förbundet) bildades 2006 under namnet Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling. Förbundet driver Skandionkliniken (Kliniken) och Hotel von Kraemer (Hotellet) i Uppsala.

Kliniken behandlar tumörer med protonstrålning. Verksamheten startade 2015. Hotellet erbjuder patienter och anhöriga boende i samband med behandlingen. Verksamheten startade 2014.

Medlemmar i Förbundet är de regioner som har universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen.

Förbundsdirectionen (Direktionen) är Förbundets beslutande församling. Medlemsregionernas fullmäktige utser en ordinarie ledamot och en ersättare vardera.

Förbundet har tre politiskt valda revisorer, varav Region Uppsala utser två och Region Stockholm en.

Förbundsdirktören är Förbundets högsta tjänsteman. Internt har Förbundet en verksamhetschef som leder Klinikens verksamhet, samt en hotellchef som leder Hotellets verksamhet.

Styrgrupp Nationell Protonterapi är beslutsstöd till Direktionen och till Förbundets tjänstemannaledning. Den ansvarar för protonterapiprocessen. Regiondirektörerna tillsätter två ledamöter per medlemsregion. Direktionen beslutar om arbetsordningen. Förbundsdirktören är ordförande.

FoU-rådet är rådgivande organ till professionen, styrgruppen och klinikledningen. Klinikens verksamhetschef är ordförande.

Fastigheten ägs av Akademiska Hus. Den stod klar 2014. Hyresavtalet löper till år 2039.

Strålningsanläggningen installerades av det belgiska företaget IBA. Ett avtal med IBA om drift och service av anläggningen löper till april 2026. En ny upphandling pågår.

Förbundsordningen

Ett kommunalförbund är en organisation där flera regioner gått samman för att överlåta skötseln av en gemensam angelägenhet åt förbundet. De grundläggande reglerna för driften och styrningen av verksamheten finns i kommunallagen.

Av förbundsordningen framgår att Förbundet ska:

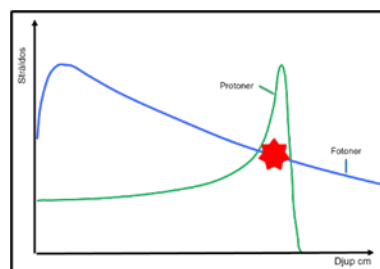
- Driva en anläggning för avancerad strålbehandling med protoner.
- Skapa förutsättningar för optimal behandling, samt utveckling och utvärdering av behandlingen, till gagn för patienterna.
- Vara nationellt likvärdigt tillgänglig för alla patienter i Sverige oavsett bostadsort.
- I mån av kapacitet erbjuda utländska patienter vård.
- Bedriva verksamheten så att man nyttjar möjligheterna till att utföra diagnostik, behandlingsplanering, del av behandling och eftervård inom varje sjukvårdsregion (delat ansvar och distribuerad kompetens).
- Säkerställa att möjligheterna till forskning och utveckling tillvaratas.
- Svara för annan verksamhet som har ett naturligt samband med driften av anläggningen.

Förbundets kliniska verksamhet

Protonstrålningens egenskaper

Protonstrålning och konventionell strålning med fotoner har likvärdig kapacitet att förstöra en tumör. Fotoner avger energi successivt vid passagen genom en kropp. Protonstrålning avger energi mer fokuserat. Strålen kan styras så att maximal energi avges i den behandlade tumören.

Stråldosen till den friska vävnaden runt en tumör blir lägre med protoner, vilket minskar risken för strålskador.

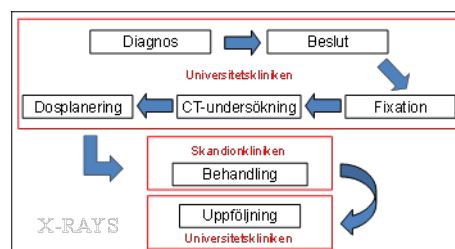
Kliniken

Kliniken har två behandlingsrum (gantryn). Ett tredje rum kan utrustas om verksamheten expanderar. De första patienterna behandlades i augusti 2015. Den vanligaste behandlingsorsaken är tumörer i centrala nervsystemet. Under ca fem veckor strålas patienterna med i genomsnitt ca 25 fraktioner.

Delat ansvar och distribuerad kompetens

Kliniken har inga egna patienter. Behandlingen utförs på uppdrag av universitetsklinikerna. Patienter som bedöms vara aktuella för protonbehandling diskuteras vid multiprofessionella videokonferenser där samtliga universitetssjukhus deltar. Förberedelser och efterkontroller sker vid universitetsklinikerna. Regionerna, universitetssjukhusen och Kliniken delar på ansvaret för och utförandet av verksamheten. Det kallas "distribuerad kompetens".

En läkare och två sjukhusfysiker från universitetsklinikerna tjänstgör veckovis vid Kliniken enligt ett rotationsschema.

Europeiska centra

Enligt den internationella intresseorganisationen PTCOG (Particle Therapy Co-Operative Group) var 27 centra för protonstrålning i drift i Europa (exklusive Ryssland) i februari 2025, varav 13 startat 2016 eller senare. Ytterligare 20 planeras eller är under uppförande.

2019 startade ett centrum i Aarhus i Danmark. 2025 startar två centra i Norge.

Förbundets vetenskapliga verksamhet

Forskning kring protonbehandlingens effekter är ett av Förbundets huvuduppdrag, vid sidan av den kliniska verksamheten. Det distribuerade ansvaret och den distribuerade kompetensen är basen för forskningen om protonbehandling.

Sedan 2018 har sju kliniska studier startat. 2024 inkluderades 36 procent av de svenska vuxna patienterna i en studie.

Förbundet driver även teknisk forskning inom protonstrålning, bland annat inom ramen för EU-projekt.

Hotellet

Hotellet, i samma fastighet som Kliniken, erbjuder patienter och närstående boende under behandlingen vid Kliniken. 2024 svarade gästerna från Kliniken för 14 % av gästnätterna.

Hotellet har 83 rum, en restaurang och konferenslokaler. Det öppnade 2014. Inledningsvis drevs hotellet av en privat entreprenör som gick i konkurs i slutet av 2015. Det pågår en rättslig tvist mellan entreprenören och Förbundet. Hotellet drivs tills vidare i Förbundets regi.

Hotellet har ett avtal med Akademiska sjukhuset om "vårdnära hotell". Hotellet vänder sig även till allmänheten.

Strategiska förutsättningar 2026

Strategiska förutsättningar och övergripande mål för 2026 fastställs av Direktionen 2025-11-19.

Förbundets uppdrag

Förbundet ska:

- Protonbehandla med nationellt jämlik tillgänglighet.
- Öka kunskaperna om protonstrålning och dess effekter.
- Erbjud patienterna boende under behandlingen vid Skandionkliniken.

Förbundets vision

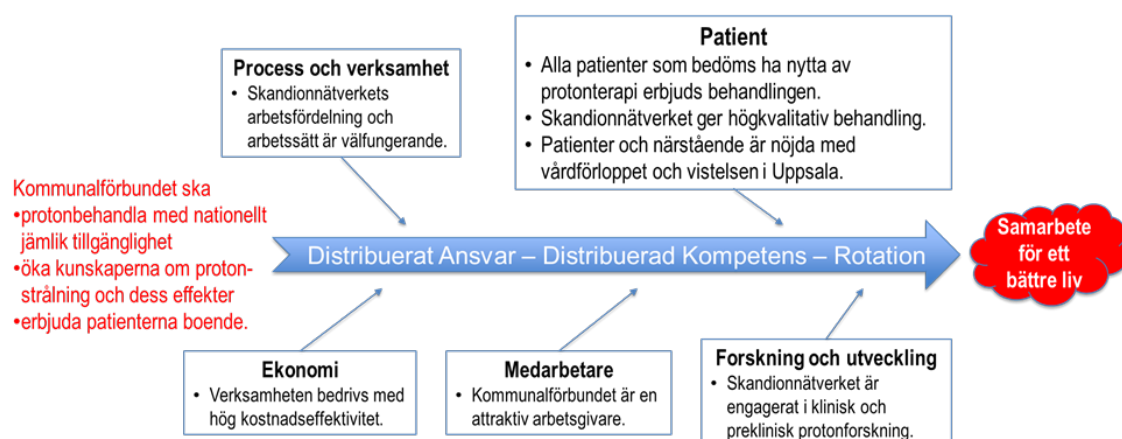
Direktionen fastställde visionen 2022-05-18.

Protonbehandling – Samarbete för ett bättre liv

- Protonbehandling minskar risken för långtidsbiverkningar.
- Vi förverkligar visionen genom att:
  - Protonbehandling erbjuds alla vid behov.
  - Behandlingen erbjuds på likvärdiga villkor.
  - Skandionnätverket forskar i frontlinjen.

Övergripande (strategiska) mål

Förbundets övergripande/strategiska mål fastställdes 2022-09-21 av Direktionen. De revideras vid behov vid Direktionens möte 2025-11-19.

SWOT

SWOT = Styrkor, Svagheter, Hot och Möjligheter (Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats). Styrkor och svagheter syftar på organisationens inre egenskaper. Hot och möjligheter syftar på omständigheter i omvärlden.

Förbundets SWOT revideras inför Direktionens möte 2025-11-19.

Kritiska framgångsfaktorer

Förbundets kritiska framgångsfaktorer revideras inför Direktionsmötet 2025-11-19.

Mål 2026

Mål för en god ekonomisk hushållning

2019-04-10 fastställde Direktionen mål för en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

- Verksamheten ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet.
- Kommunalförbundet ska budgetera med överskott.
- Överskott ska användas för att återställa tidigare underskott, så att det egna kapitalet är återställt senast år 2027.

Verksamhetsmål

- Mål fastställs i verksamhetsplanen och rör perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, medarbetare samt ekonomi.

Verksamhetsmål 2026

Verksamhetsmål 2026 fastställs av Direktionen 2025-11-19.

Budget 2026

Bakgrund

Klinikens finansiering baseras på likalydande samverkansavtal mellan Förbundet och landets 21 regioner. 70 % av Klinikens fastställda kostnadsbudget finansieras genom abonnemang som fördelas mellan regionerna efter folkmängd. Fraktionspris och kostnader följer i normalfallet LPIK, landstingsprisindex exkl. läkemedel.

Budgeten fastställs av Direktionen i november, eller senast i december, efter godkännande av budgetramen i alla medlemsregioner.

Förutsättningar

Fraktionsintäkterna 2026 är beräknade på 9 600 fraktioner, vilket är samma antal som 2025. I budgetplanen trappas sedan antal fraktioner upp till 9 700 år 2027 och 9 800 år 2028.

Fraktionsintäkterna för utländska patienter minskar nu då Norge startar upp egna protoncentra och vi tappas deras patienter. Fram till 2024 har dessa intäkter beräknats vara 10 % av de totala fraktionsintäkterna. Utfallet har varierat under åren, 2024 var andelen utländska patienter 5,7 %. Andelen utländska patienter har därför justerats ner till 7 % i budget 2025, 3 % i budget 2026 och 2 % i plan 2027-2028.

Klinikens fraktionspris och kostnader är uppräknade med 2,6 % i budget 2026, enligt SKR's prognos för LPIK i februari 2025.